

Case-laskelmat kuntouttavan työtoiminnan asiakkaiden elinkaaresta

Harri Hietala
VATES-säätiö

Kuntouttava työtoiminta

- Kunnilla velvollisuus järjestää kuntouttavaa työtoimintaa elämänhallinnan ja työllistymismahdollisuuksien parantamiseksi.
- Perustuu asiakkaan, kunnan sosiaalihuollon ja TE-toimiston yhdessä laatimaan aktivointisuunnitelmaan.
- Tavoitteena työllistyminen.
- Kunnat, kuntayhtymät sekä järjestöt/säätiöt toteuttavat.
- Valtio osallistuu kustannuksiin.

Tilastotietoa (THL)

- Vuonna 2010 aktivointi suunnitelmia 34 500.
- Kuntouttavaa työtoimintaa sisältyi reiluun 40 prosenttiin.
- Kuntouttavaan työtoimintaan osallistui reilut 15 000.
- Kuntouttavasta työtoiminnasta kieltäytyi 4 % niistä, joiden suunnitelmaan sisältyi kuntouttavaa työtoimintaa.
- Kuntouttavan työtoiminnan keskeytti 25 % osallistuneista. Syynä päiden- ja mielenterveysongelmat sekä elämänhallinnan ongelmat.

Elinkaarilaskelmien oletukset

- Laskelmat on laadittu neljälle henkilöprofiilille: toteutuneesta sekä aktiivisesta ja passiivisesta elämänkaaresta.
- Laskelmat tehty koko elinkaaren yli ottaen huomioon työhön ja työttömyyteen liittyvät seikat. Ulkopuolelle on siten jätetty lapsuus, koulutus, perhe-elämä, työhön liittymätön julkisten palveluiden käyttö (esim. norm. sairastaminen) sekä vanhuus (pl. eläke)
- Laskettu sekä henkilön toimeentulo että julkisen talouden tulot (tuloverot, sova-maksut, kulutusverot) ja menot (työttömyys, sote, päihde, vankein)

Nainen 61 v: vaihtoehtoiset elinkaaret

TOTEUTUNUT

Työura Työtön Aktivointi
20-42 43-59 60-62

Vanhuuseläke
63-83

AKTIIVINEN

Työura Työtön Aktivointi
20-42 43-44 45-46

Työura
47-62

Vanhuuseläke
63-83

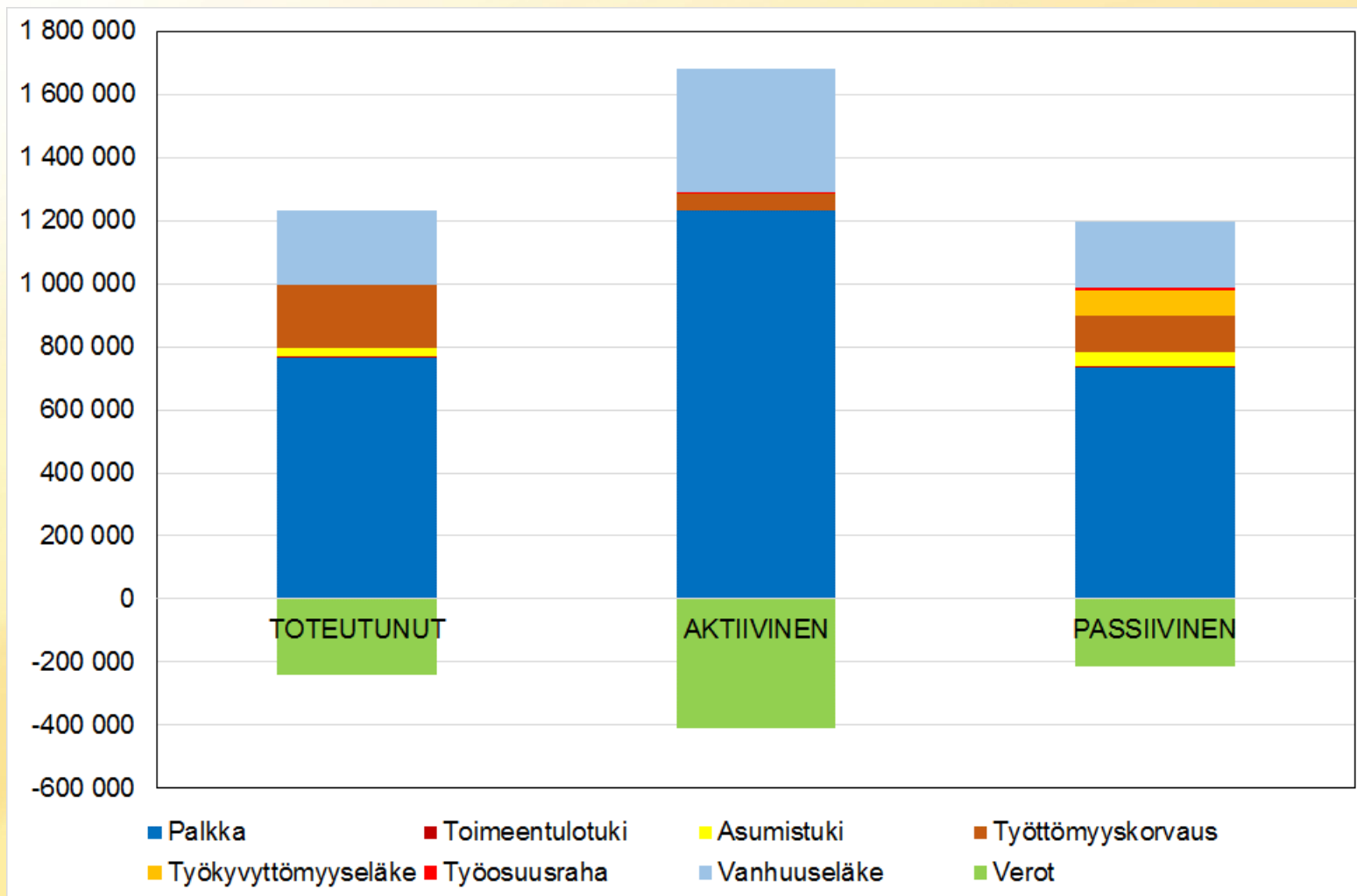
PASSIIVINEN

Työura Työtön Aktivointi
20-42 43-47 48-54

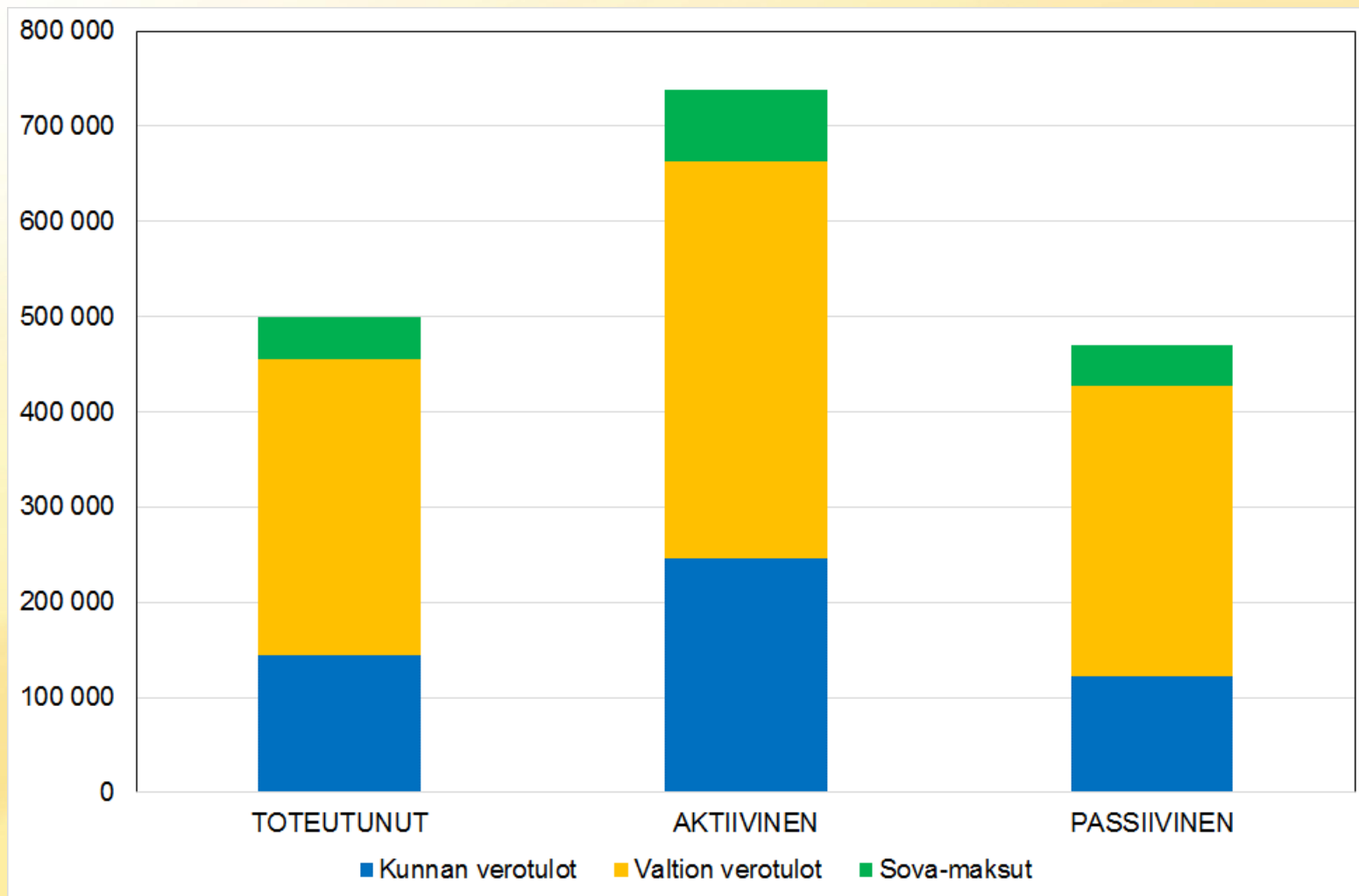
Työkyvytön
55-62

Vanhuuseläke
63-83

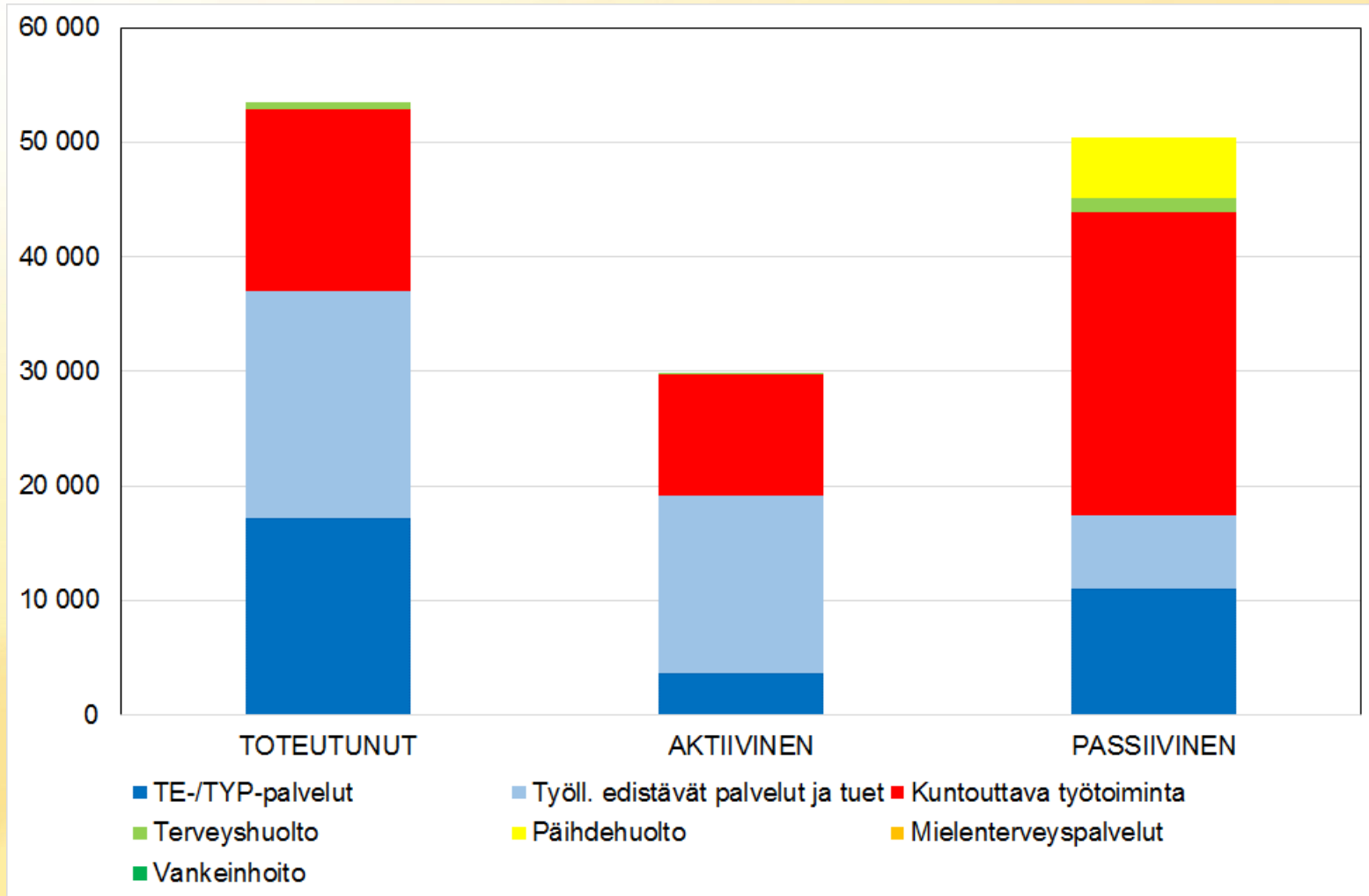
Nainen 61 v: käteen jäävä tulo

Nainen 61 v: julkisen sektorin tulot

Nainen 61 v: julkisen sektorin menot

Nainen 61 v: yhteenveto

	TOTEUTUNUT	AKTIIVINEN	PASSIIVINEN
YKSILO:			
bruttotulo	1 230 694	1 679 486	1 193 884
- palkka	762 500	1 231 250	731 250
- sosiaalityöt	234 897	55 798	253 946
- eläke	233 297	392 438	208 688
käteen jäävä tulo	988 547	1 271 507	978 553
JULKINEN SEKTORI:			
nettotulo	127 088	502 096	100 182
- kunnat	83 555	235 095	76 484
- valtio	110 923	361 169	144 705
- ans.sid. eläke- ja työttömyysturva	-67 390	-94 167	-121 007

Mies 61 v: vaihtoehtoiset elinkaaret

TOTEUTUNUT

Työura(katko) 24-33	Työtön 34-39	Päihteet 40-53	Aktivointi 54-62	Vanhuuseläke 63-77
------------------------	-----------------	-------------------	---------------------	-----------------------

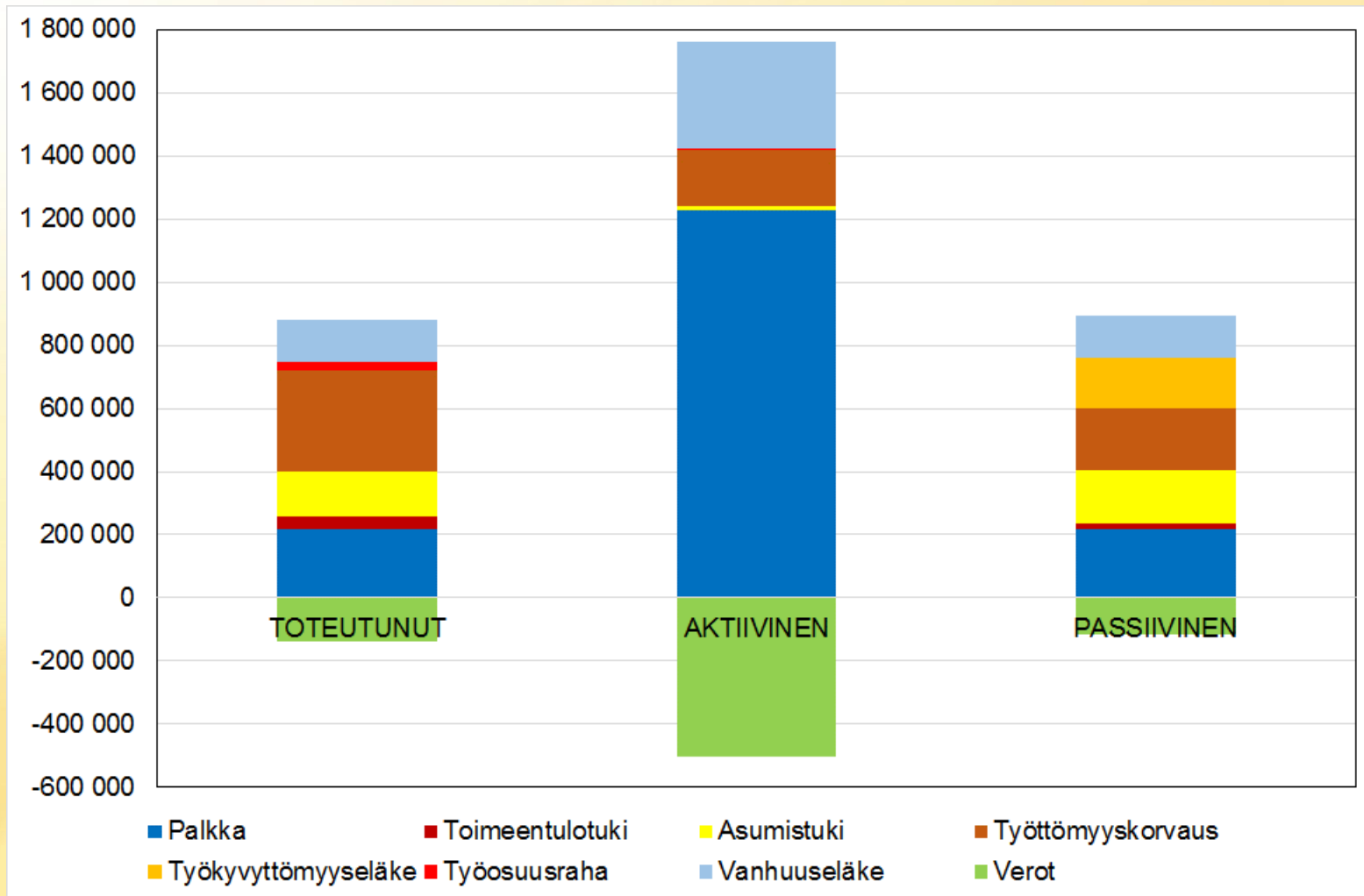
AKTIIVINEN

Työura(katko) 24-33	Työtön 34-37	Aktivointi 38-39	Työura 40-62	Vanhuuseläke 63-77
------------------------	-----------------	---------------------	-----------------	-----------------------

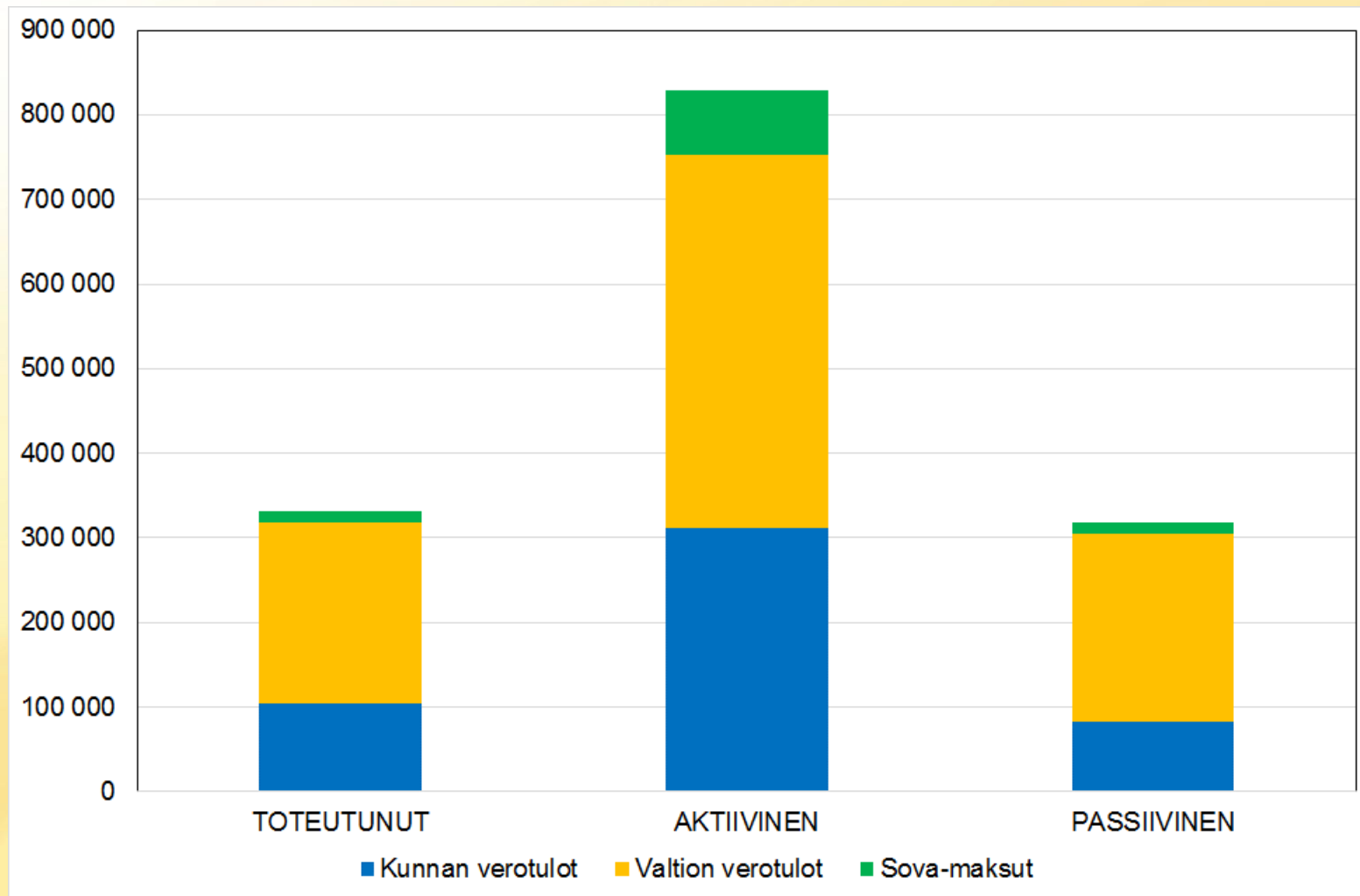
PASSIIVINEN

Työura(katko) 24-33	Työtön 34-39	Päihteet 40-44	Työkyvytön 45-62	Vanhuuseläke 63-77
------------------------	-----------------	-------------------	---------------------	-----------------------

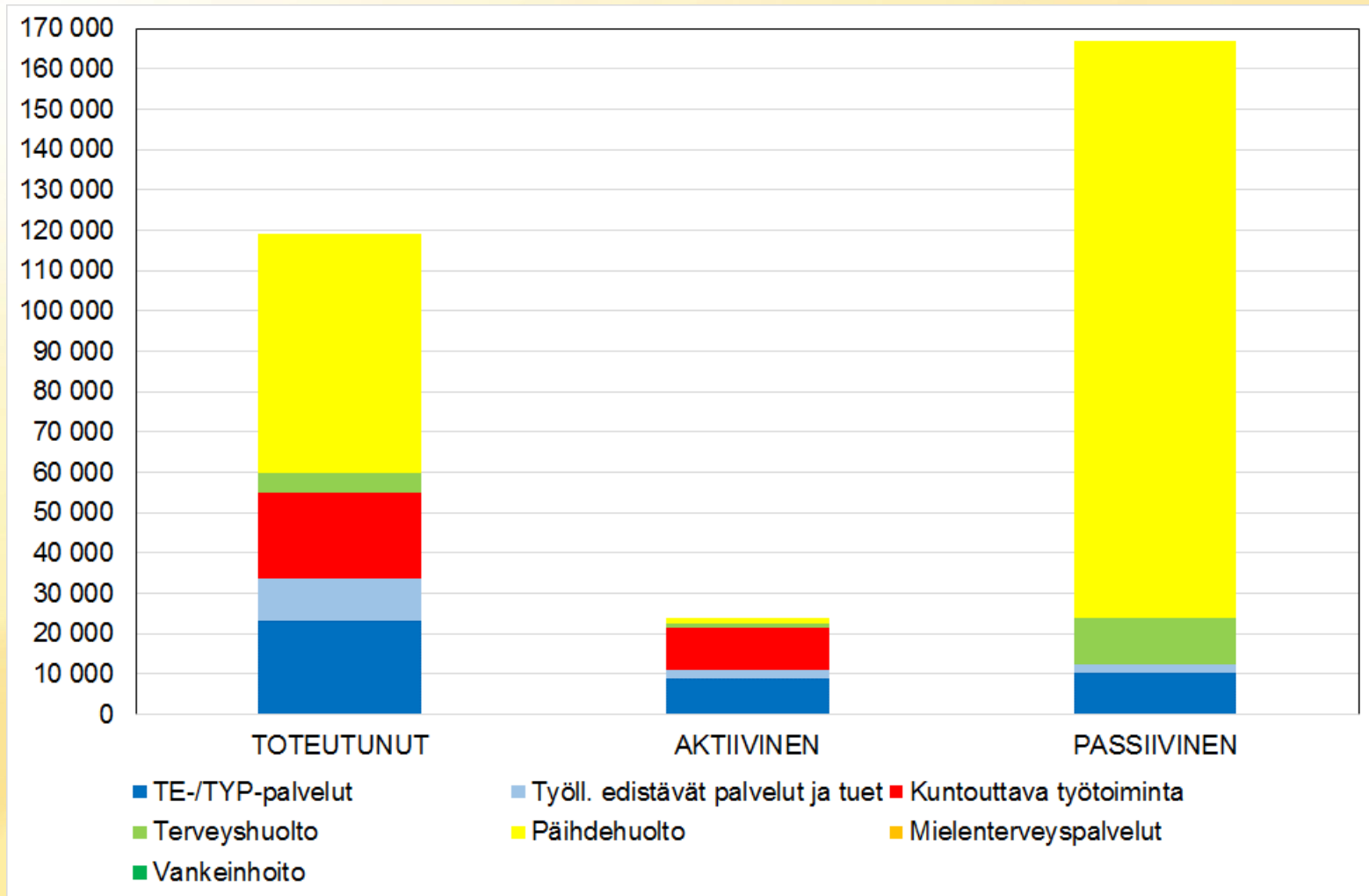
Mies 61 v: käteen jäävä tulo

Mies 61 v: julkisen sektorin tulot

Mies 61 v: julkisen sektorin menot

Mies 61 v: yhteenveto

	TOTEUTUNUT	AKTIIVINEN	PASSIIVINEN
YKSILO:			
bruttotulo	880 650	1 758 694	891 400
- palkka	218 750	1 225 000	218 750
- sosiaalityöt	528 910	196 381	539 660
- eläke	132 990	337 313	132 990
käteen jäävä tulo	742 948	1 257 378	775 358
JULKINEN SEKTORI:			
nettotulo	-407 163	510 916	-479 046
- kunnat	-38 391	298 224	-45 517
- valtio	-278 825	319 687	-272 698
- ans.sid. eläke- ja työttömyysturva	-89 947	-106 996	-160 831

Nainen 45 v: vaihtoehtoiset elinkaaret

TOTEUTUNUT

Työura(sat.) 18-23	Työtön 24-33	Päihteet 34-43	Aktivointi 44-62	Vanhuuseläke 63-83
-----------------------	-----------------	-------------------	---------------------	-----------------------

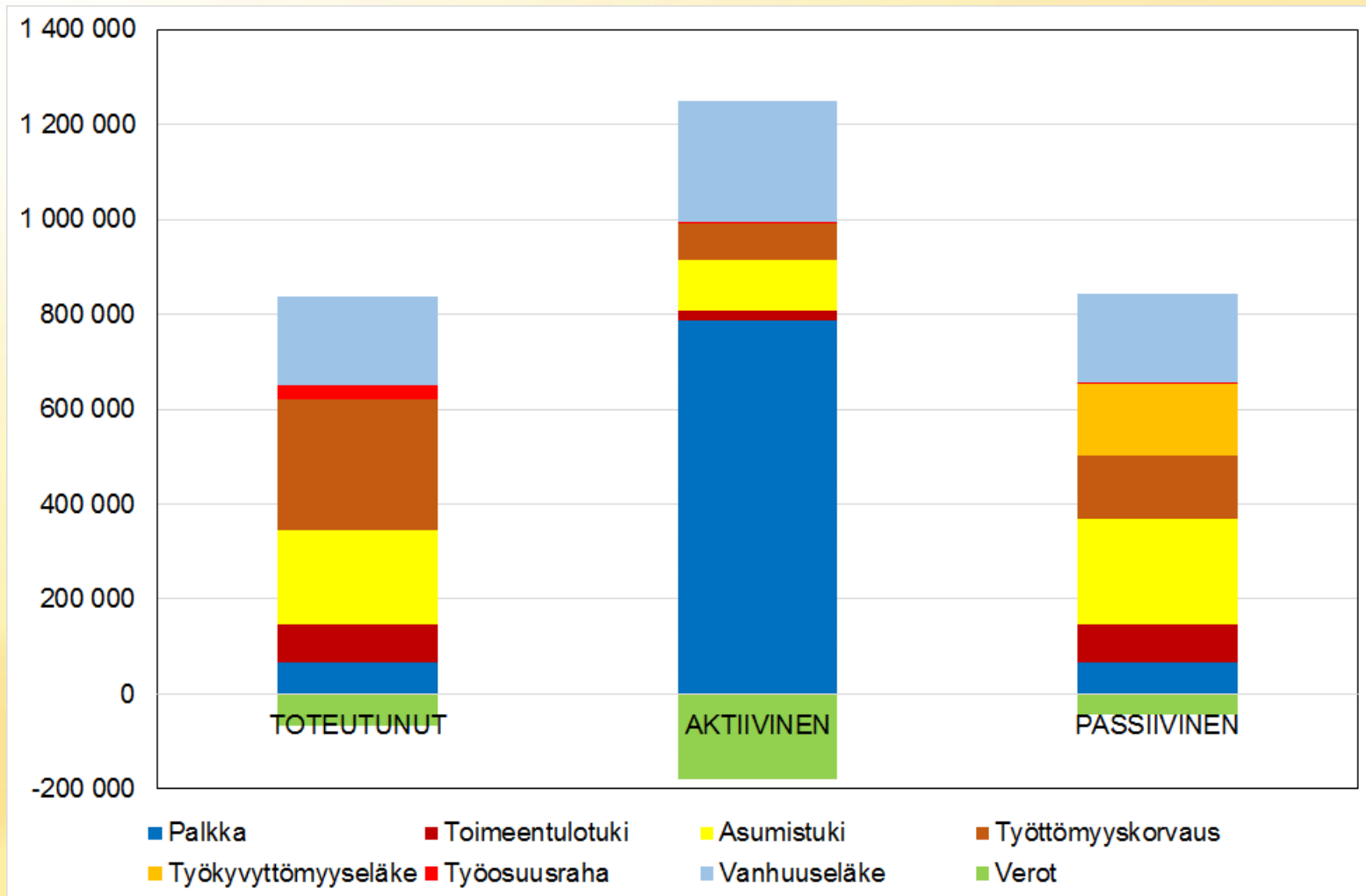
AKTIIVINEN

Työura(sat.) 18-23	Työtön 24-28	Aktivointi 29-30	Työura 31-62	Vanhuuseläke 63-83
-----------------------	-----------------	---------------------	-----------------	-----------------------

PASSIIVINEN

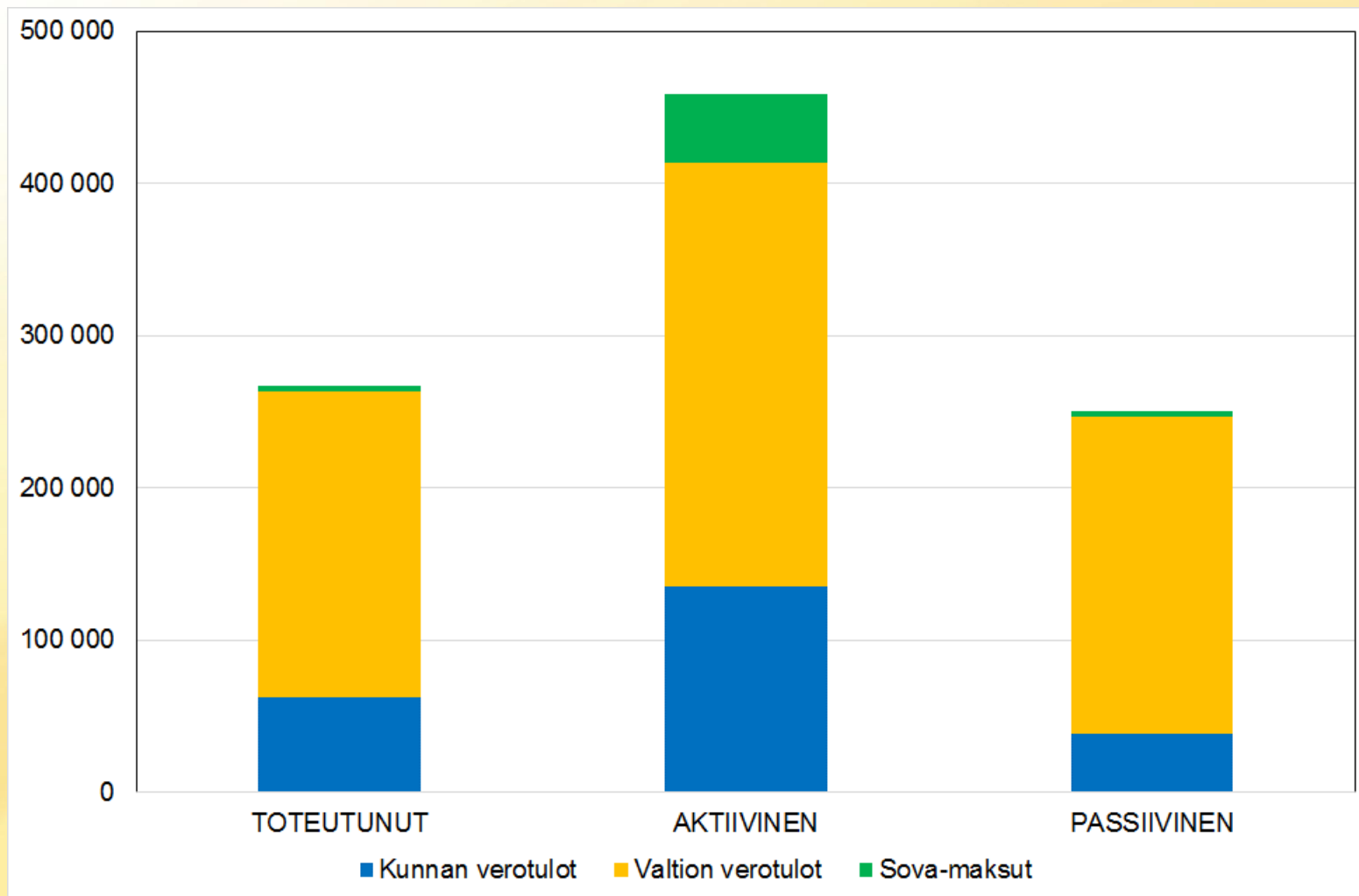
Työura(sat.) 18-23	Työtön 24-33	Päihteet 34-64	Työkyvytön 46-62	Vanhuuseläke 63-83
-----------------------	-----------------	-------------------	---------------------	-----------------------

Nainen 45 v: käteen jäävä tulo

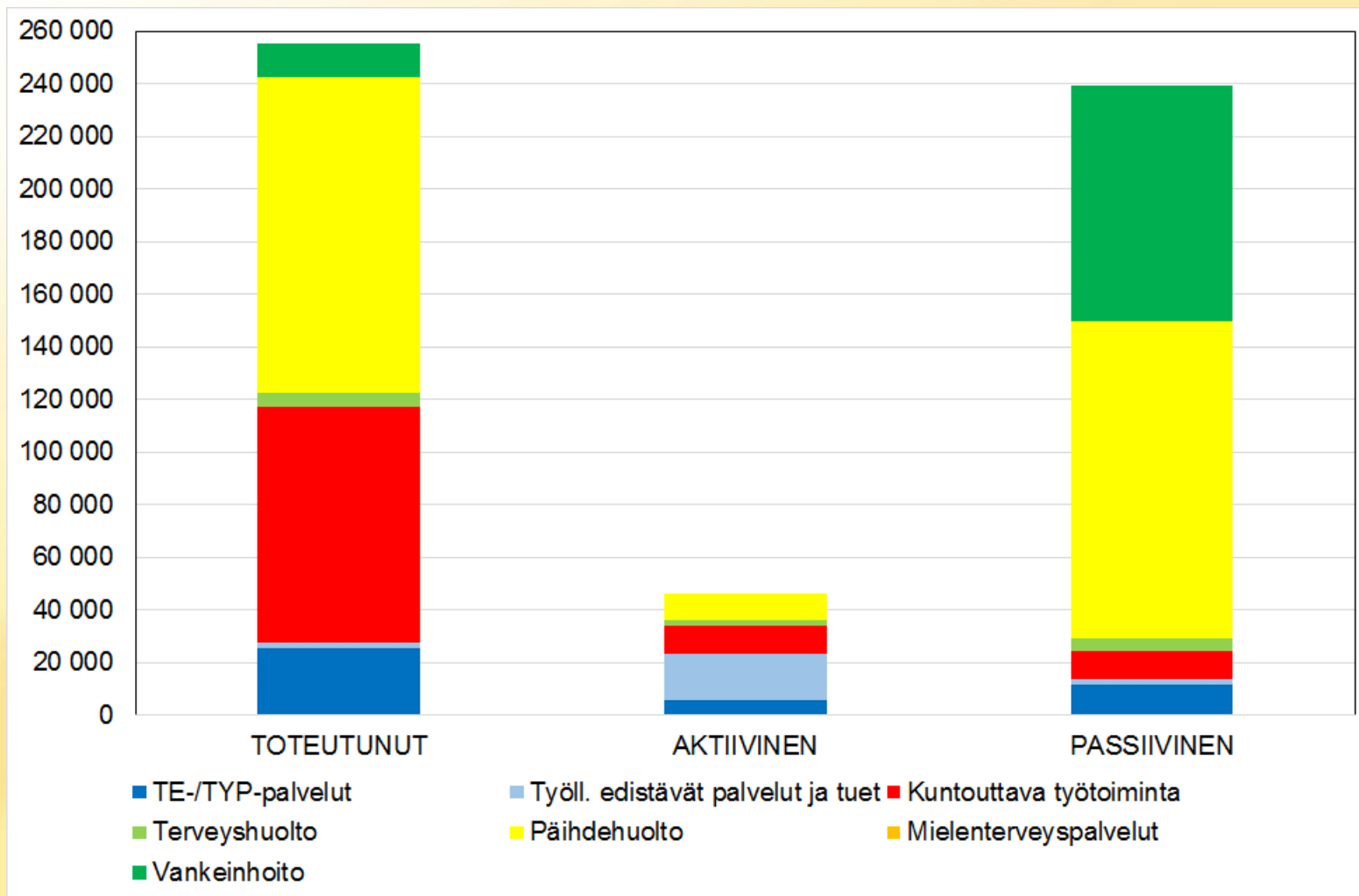

Nainen 45 v: julkisen sektorin tulot

Nainen 45 v: julkisen sektorin menot

Nainen 45 v: yhteenveto

	TOTEUTUNUT	AKTIIVINEN	PASSIIVINEN
YKSILO:			
bruttotulo	835 976	1 249 926	842 475
- palkka	67 500	787 500	67 500
- sosiaalityöt	582 290	206 066	588 789
- eläke	186 186	256 360	186 186
käteen jäävä tulo	769 093	1 065 827	800 344
JULKINEN SEKTORI:			
nettotulo	-743 825	104 478	-750 611
- kunnat	-298 128	64 208	-167 596
- valtio	-438 505	113 548	-569 668
- ans.sid. eläke- ja työttömyysturva	-7 193	-73 278	-13 347

Mies 25 v: vaihtoehtoiset elinkaaret

TOTEUTUNUT

Mielent.org. 17-54	Aktivointi 25-28	Työura 29-31	Työtön/Aktiv. 32-41	Työkyvytön 42-62	Vanhuuseläke 63-77
-----------------------	---------------------	-----------------	------------------------	---------------------	-----------------------

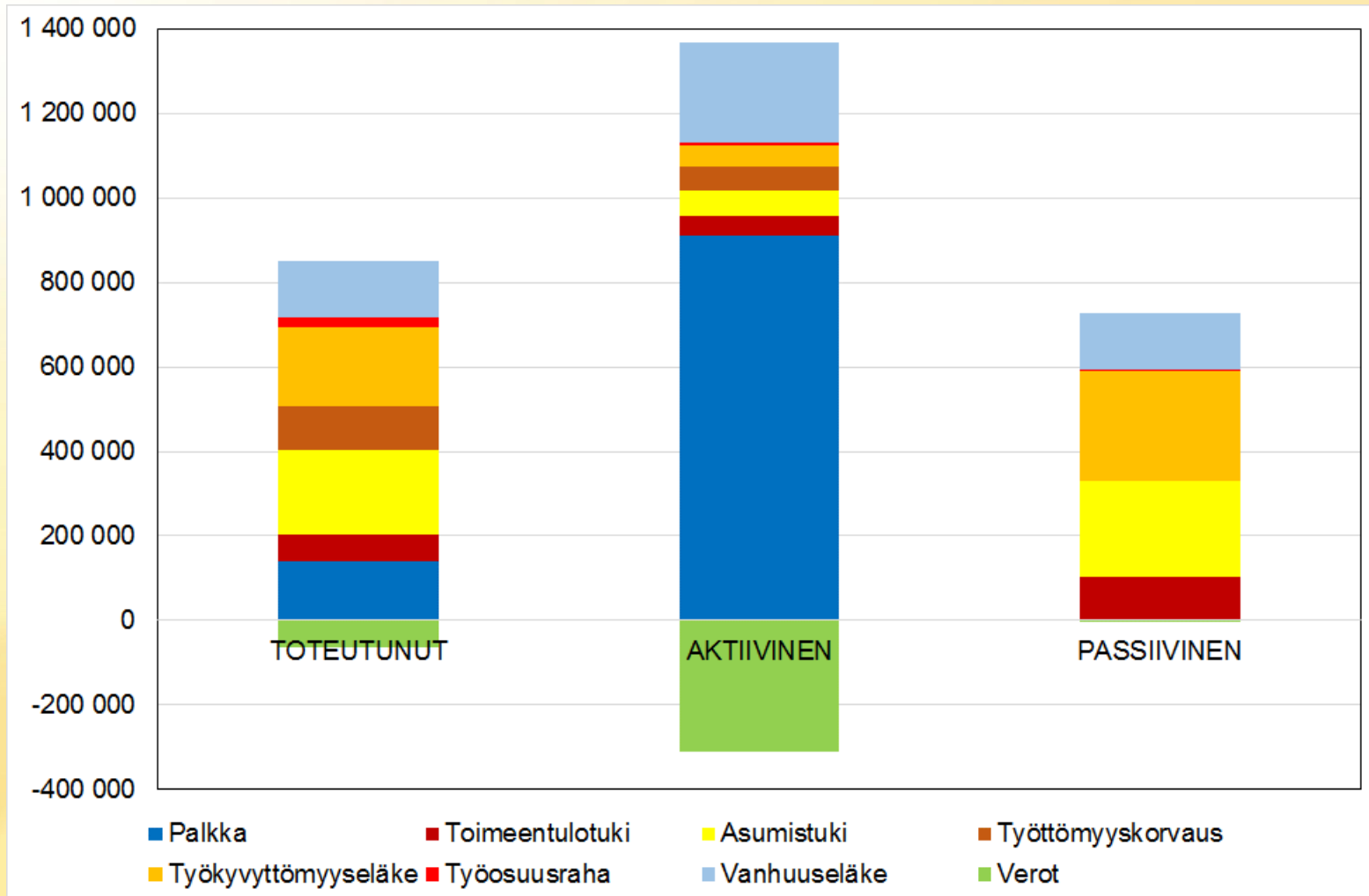
AKTIIVINEN

Mielent.org. 17-54	Aktivointi 25-30	Työura 31-59		Työkyvytön 60-62	Vanhuuseläke 63-77
-----------------------	---------------------	-----------------	--	---------------------	-----------------------

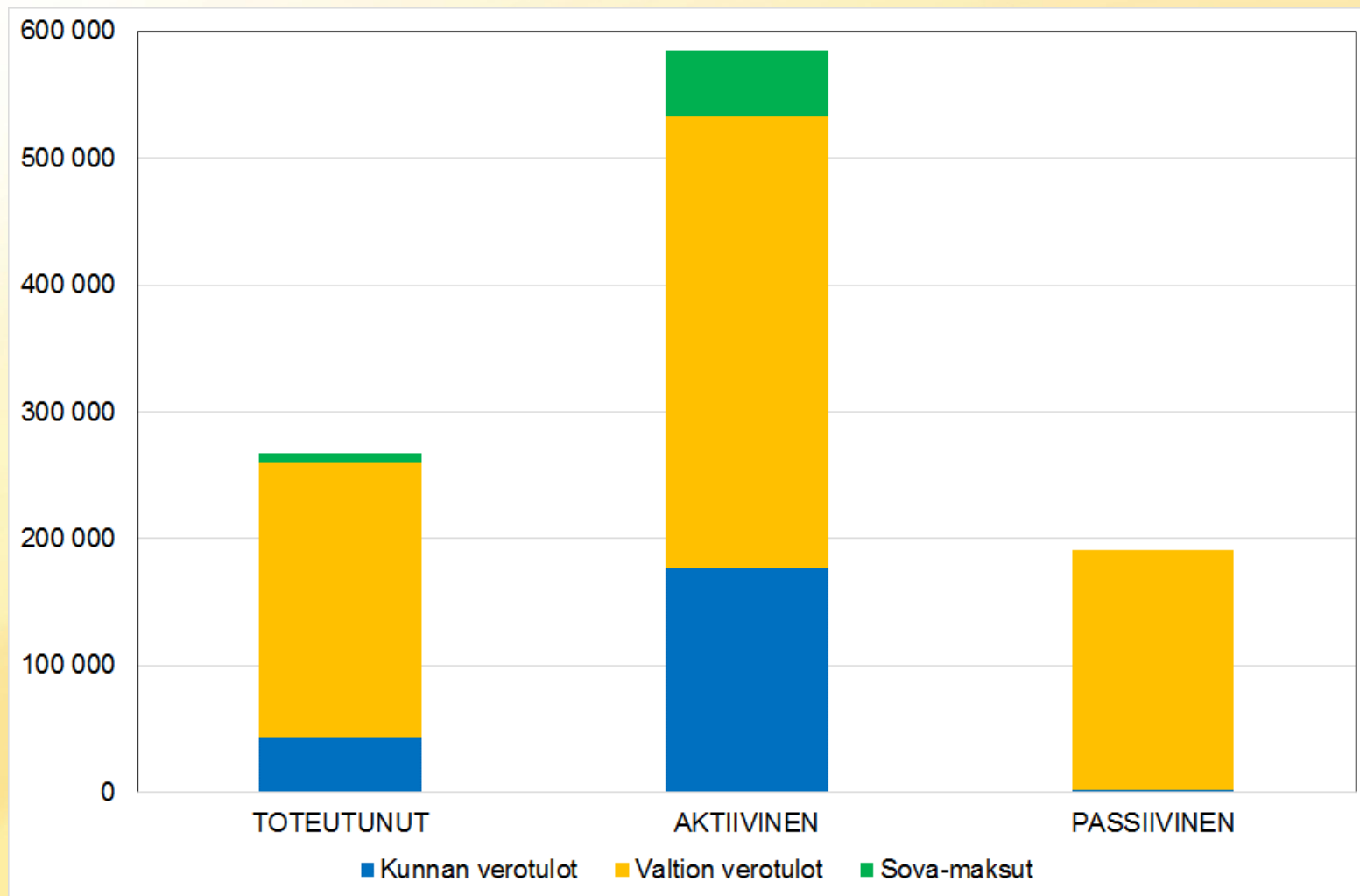
PASSIIVINEN

Mielent.org. 17-54	Aktiv.(sat.) 25-33			Työkyvytön 34-62	Vanhuuseläke 63-77
-----------------------	-----------------------	--	--	---------------------	-----------------------

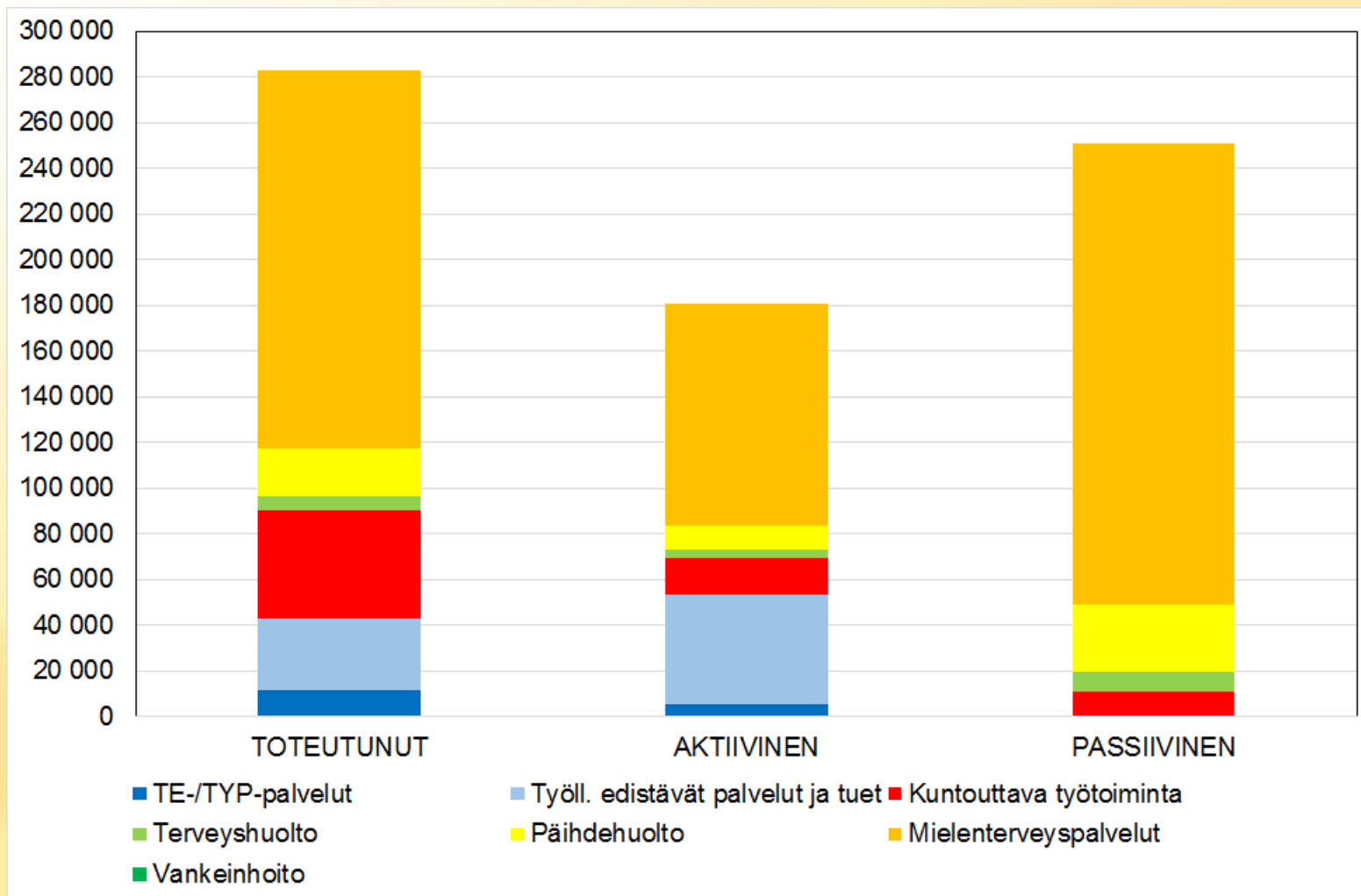
Mies 25 v: käteen jäävä tulo

Mies 25 v: julkisen sektorin tulot

Mies 25 v: julkisen sektorin menot

Mies 25 v: yhteenveto

	TOTEUTUNUT	AKTIIVINEN	PASSIIVINEN
YKSILO:			
bruttotulo	850 133	1 367 154	726 466
- palkka	140 000	910 000	0
- sosiaalityöt	577 143	219 985	593 476
- eläke	132 990	237 169	132 990
käteen jäävä tulo	787 907	1 057 222	723 826
JULKINEN SEKTORI:			
nettotulo	-698 503	125 538	-786 511
- kunnat	-181 180	60 566	-221 042
- valtio	-426 657	150 967	-565 469
- ans.sid. eläke- ja työttömyysturva	-90 666	-85 995	0

Yhteenveto laskelmien havainnoista

- **Yksilön talouden kannalta on ratkaisevaa työuran pituus. Merkitystä korostaa ansiosidonnainen sosiaaliturva – erityisesti vanhuuseläke.**
- **Koko julkisen talouden kannalta on kannattavaa pyrkiä pitämään työttömyysjaksot mahdollisimman lyhyenä ja panostaa aktivointiin – vaikka työllistymistä ei aina edes tapahtuisi.**
- **Kunnan talouden kannalta ei välttämättä kannata pyrkiä ”työntämään” työkyvyttömyyseläkkeelle vaan aktivoimaan esimerkiksi juuri kuntouttavan työtoiminnan kautta sekä estämään mm. syrjäytymistä ja päihderiippuvuutta. Tämä edellyttää tarkoituksenmukaisuutta ja tuloksia terveyden-, mielenterveys- ja päihdehuollon kannalta.**
- **Puhtaasti valtion talouden kannalta voi olla kannattavampaa aktivoinnin sijaan siirtää ansiosidonnaisen turvan piiriin ja maksaa korkeampaakin eläkeläisen asumistukea. Tämä edellyttää kuitenkin riittävän pitkää työuraa tätä ennen. Aktivointi on sitä todennäköisemmin kannattavaa mitä pidempi terveydenhuoltopalveluiden kysyntä on edessä ja etenkin mitä todennäköisemmin kehitys johtaa vankeinhoidon tarpeeseen.**